

Diarienummer: TIL 2020/38
Handling: 14
Handläggare: Sofie Hellström

Restaurangen AB

Tillsyn avseende diskrimineringsförbudet vid anordnande av allmän sammankomst

Diskrimineringsombudsmannen (DO) har granskat om restaurangen har överträtt förbudet mot diskriminering som har samband med funktionsnedsättning i samband med anordnande av ett musikframträdande.

DO:s beslut

DO bedömer att restaurangen har överträtt förbudet mot diskriminering som gäller vid anordnande av allmän sammankomst, 2 kap. 12 § 2 DL.

Om ärendet

Bakgrund till DO:s beslut att inleda tillsyn

DO har fått uppgifter från en person (uppgiftslämnaren) om upplevd diskriminering som har samband med funktionsnedsättning vid kontakt med restaurangen, som ägs av Restaurangen Aktiebolag (bolaget). DO har inlett en tillsyn med anledning av uppgifterna.

Uppgiftslämnaren har sammanfattningsvis beskrivit följande. I april 2018 skulle det vara ett musikframträdande på restaurangen. Ett sällskap av boende på en gruppbostad, där unga vuxna med funktionsnedsättningar bor, hade tänkt gå dit. När de boende med personal kom till restaurangen meddelade dock restaurangägaren att de som sitter i rullstol inte kunde komma in eftersom de inte hade bokat bord och att det var många gäster. Hade gruppboستaden bokat bord hade restaurangen kunnat förbereda plats, enligt ägaren.

När samma musiker skulle framträda på samma restaurang i september 2018 ringde personal från gruppboستaden i god tid för att boka bord. Restaurangägaren uttryckte då att det var roligt att det var den första bokningen. Men när personalen uppgav namnet på gruppboستaden

meddelade restaurangägaren att hon skulle kontrollera och återkomma. När ägaren inte hördes av ringde personalen från gruppboenden upp på nytt och fick då beskedet att restaurangägaren inte kan ta emot en bokning från den aktuella gruppboendet eftersom hon inte kan ta emot personer i rullstolar eller med andra hjälpmedel. Restaurangägaren var inte på något sätt intresserad av att komma fram till en lösning trots att personalen på gruppboendet föreslog alternativa hjälpmedel som tar mindre plats.

När uppgiftslämnaren fick reda på det inträffade gick hon till restaurangen för att tala med ägaren. Restaurangägaren uppgav då att hon inte under några omständigheter hade möjlighet att ta emot personer i rullstol eller med andra hjälpmedel. Hon uppgav att en person i rullstol är lika med två betalande gäster så eftersom personer med hjälpmedel tar upp större plats förlorar hon ekonomiskt på att ta emot dem. Hon uppgav vidare bland annat att vid en eventuell brand skulle det inte gå att utrymma lokalen samt att restaurangens personal inte skulle kunna komma fram mellan borden. Restaurangägaren återkom flera gånger till att hon inte ansåg sig ha råd att ta emot personer med rullstolar eller andra hjälpmedel.

Utredningen i ärendet

DO har begärt yttrande från bolaget som sammanfattningsvis uppgett följande. Restaurangägaren var i kontakt med personal från gruppboendet angående bokningen i september 2018. Hon bad att få återkomma för att kunna prata med sin personal som skulle arbeta den aktuella kvällen. Hon och personalen på restaurangen försökte hitta en lösning men insåg att det inte skulle fungera att ta emot sällskapet med hänsyn till brandsäkerheten, toalettens placering samt restaurangpersonalens säkerhet och arbetsmiljö. För att komma till toaletten måste man gå igenom restaurangen. För att serveringen ska fungera måste det finnas utrymme för att gäster och personal kan röra sig i lokalen. Det åligger personalen att ha uppsikt över restaurangen och gästerna.

Restaurangägaren uppfattade det som att personalen från gruppboendet förstod dilemmat och accepterade hennes beslut. Hon har aldrig nekat personer från gruppboendet att boka bord, utan påtalade endast logistiska svårigheter. Restaurangen är för liten för att vid ett och samma musikevenemang ta emot sammanlagt två rullstolar, en permobil elrullstol och två rullatorer.

I lokalen får maximalt 55 personer vistas enligt alkoholtillståndet. Under en konsertkväll får maximalt 30 personer vistas i lokalen eftersom musikerna behöver plats för sig och sina instrument samt ljus- och ljudanläggning.

Lokalen har ingen begränsning vad avser personer med hjälpmedel. Typen av hjälpmedel avgör hur många fler stolar som måste tas bort för att bereda plats för personer som använder hjälpmedel.

Rättslig reglering på området

Enligt 1 kap. 4 § 1 diskrimineringslagen (2008:567), DL, avses med direkt diskriminering att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Enligt 2 kap. 12 § 1 DL är diskriminering förbjuden för den som

1. utanför privat- och familjelivet tillhandahåller varor, tjänster eller bostäder till allmänheten, eller
2. anordnar en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning.

DO:s bedömning

Allmän sammankomst

Med begreppet ”allmän sammankomst” avses enligt förarbetena till DL detsamma som i ordningslagen (1993:1617), OL. Som exempel på allmänna sammankomster anges i ordningslagen bland annat teaterföreställningar, konserter och sammankomster för att framföra konstnärligt verk eller andra sammankomster vid vilka mötesfriheten utövas och som anordnas för allmänheten och som allmänheten har tillträde till (2 kap. 1 § OL). DO konstaterar mot denna bakgrund att det aktuella tillfället i september 2018 omfattas av ordningslagens definition av allmän sammankomst.

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering är uppbyggt kring de tre kriterierna missgynnande, jämförelse och orsakssamband. Ett missgynnande innebär att någon försätts i ett sämre läge eller går miste om en förmån, förbättring eller liknande. En behandling är missgynnande om den kan sägas medföra en skada eller nackdel för den enskilde. En jämförelse ska göras med hur någon eller några andra personer behandlas, har blivit behandlade eller skulle ha behandlats. Endast om jämförelsen visar en avvikelse från hur någon annan person som befinner sig i en jämförbar situation behandlats kan behandlingen bedömas som diskriminering. Det ska också finnas ett orsakssamband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden (se förarbetena till DL, prop. 2007/08:95, s. 488–489).

DO konstaterar att personerna från gruppboendet har missgynnats genom att inte ha getts möjlighet att närvara vid musikframträdandet i september 2018. Nästa fråga är då om de har behandlats sämre än vad någon annan person skulle ha behandlats i en jämförbar situation. Vid exempelvis restaurangbesök och besök i nöjeslokaler är utgångspunkten som huvudregel att i princip alla befinner sig i en jämförbar situation i den meningen att alla - oavsett personliga egenskaper - har rätt att inte bli bemötta på ett diskriminerande sätt. I situationer som dessa har kriteriet jämförbar situation ha en underordnad praktisk betydelse. (Prop. 2007/08:95, s. 488.)

Bolaget har uppgett att det inte råder någon begränsning vad avser personer med hjälpmedel i lokalen. Vidare har bolaget hänvisat till att utrymmet på restaurangen är för litet för att flera personer med de aktuella hjälpmedlen ska få plats i samband med ett musikevenemang utan att det uppstår logistiska svårigheter. Dessa omständigheter medför enligt DO ingen annan bedömning än att sällskapet har befunnit sig i en jämförbar situation med andra gäster.

Det ska slutligen finnas ett samband mellan missgynnandet och diskrimineringsgrunden för att något ska utgöra direkt diskriminering. Den aktuella diskrimineringsgrunden behöver inte vara det enda eller det avgörande skälet för beslutet. Orsakssambandet finns alltså även när diskrimineringsgrunden är en av flera faktorer som utgör orsaken till den missgynnande handlingen. (Prop. 2007/08:95, s. 489.)

Beslutet att avråda eller neka personerna från gruppboendet att boka bord hos restaurangen den aktuella kvällen i september 2018 grundade sig enligt bolagets uppgifter på att personerna använde hjälpmedel i form av rullstol, elrullstol respektive rullator. Det har funnits ett samband mellan det aktuella missgynnandet och diskrimineringsgrunden funktionsnedsättning. DO bedömer därmed att bolaget har överträtt förbudet mot direkt diskriminering i 1 kap. 4 § 1 och 2 kap. 12 § 2 DL.

Med dessa synpunkter avslutar DO ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av Carolina Stiwenius efter föredragning av Sofie Hellström.

Detta beslut går inte att överklaga. De bedömningar som DO gör i beslut är inte juridiskt bindande och beslutet påverkar inte enskildas möjligheter att själva väcka talan om diskrimineringsersättning i tingsrätt.

Carolina Stiwenius
Sektionschef, rättsenheten

En kopia av beslutet skickas till uppgiftslämnaren.